

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 7 Ιουνίου 2022, με την ακόλουθη σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Εβδόμου Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομάτη και Ευαγγελία Σεραφή, Σύμβουλοι, Ευαγγελία Πασπάτη (εισηγήτρια) και Ιωάννης Νταλαχάνης, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Κάρκαλης, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Πελαγία Κρητικού, Προϊσταμένη της Γραμματείας του Τμήματος, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου με βαθμό Α΄.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 13.5.2022 (ΑΒΔ)
προσφυγή ανάκλησης:

Του πρωτοβάθμιου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης «Δήμος» (Α.Φ.Μ.), που εδρεύει στη, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της πληρεξούσιας δικηγόρου Ουρανίας Αγγελοπούλου (Α.Μ./Δ.Σ. Δράμας 193).

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Για την ανάκληση της Πράξης του αναπληρωτή Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τη δικαστική πληρεξούσια του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία δήλωσε ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής ανάκλησης ως εκπρόθεσμης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε, κατ'εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, σε διαδικτυακή τηλεδιάσκεψη που διενεργήθηκε μέσω της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του.

Αφού άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Ευαγγελίας Πασπάτη

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρα 335 παρ. 1, 336 παρ. 1 και 308 παρ. 3 του ν. 4700/2020, Α' 127).

2. Με την υπό κρίση προσφυγή, όπως νομίμως συμπληρώνεται με το από 25.5.2022 υπόμνημα, ζητείται η ανάκληση της Πράξης του αναπληρωτή Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος για έλεγχο σχεδίου σύμβασης, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 693.548,39 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α.) και συνολικού συμβατικού ποσού 574.737,16 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α.) με αντικείμενο την εκτέλεση του έργου «Βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις», μεταξύ του προσφεύγοντος Δήμου και της αναδόχου εταιρείας με την επωνυμία «.....».

3. Η υπό κρίση προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Συνεπώς, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλόμενων με αυτή λόγων.

4. Στην προκειμένη υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν όσα εκτίθενται στις σκέψεις 5-15 που ακολουθούν:

5. Με την απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμουεγκρίθηκαν οι όροι της οικείας διακήρυξης, με την οποία ορίστηκε ότι η ανάθεση του έργου «Βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις» θα γίνει με προσφυγή στην ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 του ν.4412/2016 με χρήση της πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και ότι η οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων θα υποβληθεί σύμφωνα με το σύστημα του άρθρου 95 παρ. 2 περ. α' του ίδιου νόμου (σύστημα επιμέρους ποσοστών έκπτωσης), ενώ ως κριτήριο για την ανάθεση της εκτέλεσης του έργου ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς μόνο βάσει τιμής, η δε συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου ορίστηκε σε 18 μήνες.

6. Όπως προκύπτει από το άρθρο 11.3 της διακήρυξης "Περιγραφή και ουσιώδη χαρακτηριστικά του έργου" και την τεχνική περιγραφή που περιέχεται στην 40/2018 μελέτη της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, αντικείμενο του ελεγχόμενου έργου είναι η βελτίωση αγροτικών υφιστάμενων οδών πρόσβασης σε περιοχές κτηνοτροφικών και γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την ενίσχυση της βιωσιμότητάς τους, όπως αυτές εντοπίζονται γεωγραφικά ανάμεσα σε ειδικώς αριθμημένα αγροτεμάχια (βλ. στοιχεία του έργου και στο 717/18.2.2019 έγγραφο της Δνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας - περί υπαγωγής του έργου στις πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις). Ειδικότερα, προβλέπεται: 1) ασφαλτόστρωση δύο αγροτικών δρόμων του αγροκτήματος στη Δημοτική Κοινότητα (Δ.Κ.), μήκους 770 (αφορά τμήματα τεμαχίων 481 και 183 αρχ. διανομής έτους 1929) και 230 μέτρων (αφορά τμήμα τεμαχίου "άνευ αρίθμησης" της αρχικής διανομής έτους 1929), 2) ασφαλτόστρωση ενός αγροτικού δρόμου του αγροκτήματος

..... στην Τοπική Κοινότητα (Τ.Κ.) μήκους 700 μέτρων (αφορά τμήμα του 169B τεμαχίου της αρχικής διανομής 1928), 3) ασφαλτόστρωση δύο αγροτικών δρόμων του αγροκτήματος στην Τοπική Κοινότητα (Τ.Κ.), μήκους 650 και 1600 μέτρων (αφορούν τμήματα των υπ' αριθμ. 305 και 306 τεμαχίων "δρόμοι-τάφροι-διώρυγες" του αναδασμού έτους 1962), 4) ασφαλτόστρωση ενός αγροτικού δρόμου του αγροκτήματος στη Δημοτική Κοινότητα, μήκους 800 μέτρων και 5) ασφαλτόστρωση ενός αγροτικού δρόμου του αγροκτήματος στην Τοπική Κοινότητα (Τ.Κ.), μήκους 2.150 μέτρων (αφορά τμήμα του 3431 τεμαχίου "δρόμος κοινός" της αρχικής διανομής έτους 1930).

7. Μετά την τήρηση όλων των διατυπώσεων δημοσιότητας της διακήρυξης και μέχρι την ορισθείσα καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (21.9.2021), κατέθεσαν προσφορά πέντε (5) οικονομικοί φορείς, οι οποίες έγιναν τυπικά αποδεκτές και προσωρινός ανάδοχος αναδείχθηκε η εταιρεία "....." η οποία προσέφερε μέση τεκμαρτή έκπτωση 17,13%, που αντιστοιχεί σε προσφερόμενο τίμημα 574.737,16 ευρώ (με αναθεώρηση και χωρίς Φ.Π.Α.). Μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης που προσκόμισε η προσωρινή ανάδοχος εταιρεία, με την απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του προσφεύγοντος Δήμου κατακυρώθηκε οριστικά το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Κατά δε του κύρους της διαδικασίας ανάθεσης, δεν έχουν ασκηθεί προδικαστικές προσφυγές και, ως εκ τούτου, δεν εκκρεμεί κανένα ένδικο βοήθημα.

8. Στη συνέχεια ο φάκελος με τα στοιχεία της σχετικής διαγωνιστικής διαδικασίας με το οικείο σχέδιο σύμβασης υποβλήθηκε ενώπιον του αναπληρωτή Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα για τη διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας, ο οποίος με την προσβαλλόμενη Πράξη του έκρινε ότι συντρέχουν ουσιώδεις πλημμέλειες που κωλύουν την υπογραφή του ελεγχόμενου σχεδίου για τους εξής λόγους: α) Η υπ' αριθμ. 40/2018 μελέτη του έργου παρίσταται ελλιπής, μη ακριβής και αόριστη, καθώς ούτε από το σώμα αυτής, αλλά ούτε και από τα υπόλοιπα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου,

προκύπτει με ακρίβεια η αποτύπωση του αντικειμένου του έργου, ήτοι των "αγροτικών δρόμων", σε επίσημα και νομίμως θεωρημένα από την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία επικαιροποιημένα τοπογραφικά διαγράμματα, καθώς και η πλήρης κυριότητα του προσφεύγοντος Δήμου επ' αυτών βάσει αντίστοιχων τίτλων κυριότητας. Από δε τις προσκομισθείσες αποφάσεις του αρμόδιου Νομάρχη περί μεταβίβασης κοινόχρηστων χώρων αγροκτημάτων στο Δήμο δεν προκύπτει με σαφήνεια ότι μεταξύ των μεταβιβαζομένων κοινόχρηστων χώρων περιλαμβάνονται και οι υπό βελτίωση αγροτικοί δρόμοι που αναφέρονται στην τεχνική περιγραφή. Τέλος, δοθέντος ότι, σύμφωνα με το .../11.4.2022 έγγραφο του Τμήματος Εσόδων-Περιουσίας του Δήμου για τις εν λόγω εδαφικές εκτάσεις δεν υφίστανται σχετικά αποσπάσματα κτηματολογικών πινάκων, διότι η εγγραφή τους στο Κτηματολόγιο δεν έχει οριστικοποιηθεί καθώς η διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο της προανάρτησης, υπάρχει κίνδυνος εκτέλεσης του ελεγχόμενου έργου σε εδαφική έκταση που δεν ανήκει ιδιοκτησιακά στον προσφεύγοντα. **β)** Από τα δικαιολογητικά που υπέβαλε, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, στις 18.1.2022 η προσωρινή ανάδοχος και συγκεκριμένα, από το .../5.1.2022 πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας του Γραμματέα του Πρωτοδικείου, την 10/12.1.2022 ένορκη βεβαίωση ενώπιον της Ειρηνοδίκη και την καρτέλα "Στοιχεία Μητρώου /Επιχείρησης" από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ με ημερομηνία εκτύπωσης 17.1.2022, δεν αποδεικνύεται στο πρόσωπό της η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παρ. Α.4(β) του άρθρου 22 της διακήρυξης έως και την ως άνω ημέρα υποβολής τους.

9. Σύμφωνα με γενική αρχή του δημοσιολογιστικού δικαίου, που απορρέει από τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της νομιμότητας και διέπει τη δράση των οργάνων του Δημοσίου και των εξομοιούμενων με αυτό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού δεν δύνανται κατ' αρχήν να διενεργούν δαπάνες για την αξιοποίηση ή βελτίωση αλλότριας περιουσίας, ήτοι, μεταξύ άλλων, περιουσίας κινητής ή ακίνητης, που δεν ανήκει στη κυριότητά τους αλλά στην κυριότητα άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου, καθόσον οι δαπάνες αυτές επάγονται ωφέλεια μόνο στο τελευταίο, ή

αμφισβητείται το πρόσωπο του κυρίου αυτής (βλ. Ε.Σ. VI Τμ. 728/2019, 667/2017, VII Τμ. Πρ. 304, 279/2011, 207, 141/2010, 129/2009, 2/2008, 383, 257, 39/2006). Το βέβαιο ιδιοκτησιακό καθεστώς της ως άνω περιουσίας αποτελεί στοιχείο ωριμότητας της προς ανάθεση σύμβασης έργου, κατά την έννοια του άρθρου 49 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 14 του ν. 4782/2021.

10. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (φ.147 Α΄) ορίζει στο άρθρο 73, όπως ισχύει εν προκειμένω, τα εξής: «(...) 4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: α) (...), β) εάν ο οικονομικός φορέας τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου, (...)», στο άρθρο 80 τα εξής: « (...) 12. Τα αποδεικτικά μέσα γίνονται αποδεκτά κατά τον ακόλουθο τρόπο: α) τα δικαιολογητικά που αφορούν στην παρ. 1 του άρθρου 73 και την περ. β΄ της παρ. 4 του άρθρου 73 εφόσον έχουν εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους, β) (...), γ) (...), δ) οι ένορκες βεβαιώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους και ε) (...)» και στο άρθρο 104, ότι : «1. Το δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται: α) κατά την υποβολή (...) της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80 (...)»

11. Συναφώς, στην διακήρυξη του ως άνω διαγωνισμού ανάθεσης του αναφερόμενου ανωτέρω έργου του προσφεύγοντος, η οποία θέτει το κανονιστικό πλαίσιο του επίμαχου διαγωνισμού, ορίζονται τα εξής :

«22.A.4. Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης προσφέρων σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: (α) (...) (β) εάν ο οικονομικός φορέας τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης ή ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου». Στην παράγραφο 23.2 αυτής, ότι : «Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα άρθρα 21 και 22 της παρούσας, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (α εως δ) και γ) (...). Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή είχε τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων, σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Τυποποιημένο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) (...). Τέλος, στην παράγραφο 23.3. με τίτλο "Δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α." της ίδιας διακήρυξης προβλέπεται ότι : «(...) Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22Α ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει αντίστοιχα τα παρακάτω δικαιολογητικά: (α) (...) (γ) για την παράγραφο Α.4(β) του άρθρου 22: πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του. Για τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκαταστημένοι ή εκτελούν έργα στην Ελλάδα: γ1) «Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας», με το οποίο βεβαιώνεται ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό, αναγκαστική διαχείριση, δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία

εξυγίανσης καθώς και ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει τεθεί υπό εκκαθάριση με δικαστική απόφαση. Το εν λόγω πιστοποιητικό εκδίδεται από το αρμόδιο πρωτοδικείο της έδρας του οικονομικού φορέα. γ2) (...) γ3) εκτύπωση της καρτέλας “Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης” από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο taxisnet, από την οποία να προκύπτει η μη αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους. (...) (δ) Αν το κράτος-μέλος ή χώρα δεν εκδίδει τα υπό των περ. (α), (β) και (γ) πιστοποιητικά ή όπου τα πιστοποιητικά αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις υπό 1 και 2 και 4 (β) του άρθρου 22 Α, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση (...)).»

12. Σε σχέση με την πρώτη ως άνω διαπιστωθείσα πλημμέλεια (σκ. 8 της προσβαλλόμενης), με την κρινόμενη προσφυγή προβάλλεται, κατ’ορθή εκτίμηση, ότι η προσβαλλόμενη Πράξη πρέπει να ανακληθεί, διότι εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα, καθόσον από τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν ενώπιον του Επιτρόπου κατά τη διενέργεια του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας αποδεικνύεται ότι οι αγροτικοί δρόμοι που αφορά το ελεγχόμενο έργο ανήκουν στην ιδιοκτησία του προσφεύγοντος Δήμου (βλ. και την .../9.6.2022 βεβαίωση του αναπλ. Προϊσταμένου της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών του προσφεύγοντος Δήμου). Ειδικότερα, ο προσφεύγων Δήμος επικαλείται και προσκομίζει εκ νέου ενώπιον του Δικαστηρίου α) το .../11.4.2022 έγγραφο του Τμήματος Εσόδων-Περιουσίας της Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών του, σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των αγροτικών δρόμων, β) την .../11.4.2022 βεβαίωση του αναπληρωτή Προϊσταμένου της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών αυτού ότι οι προς βελτίωση αγροτικοί δρόμοι που αναφέρονται στη μελέτη του υπό ανάθεση έργου δεν εμπίπτουν στις δασικές εν γένει εκτάσεις του προσωρινού χάρτη της περιοχής, γ) το .../31.1.2019 έγγραφο της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής/Τμήμα Τοπογραφίας, Εποικισμού και Αναδασμού του ιδίου, με το οποίο βεβαιώνεται ότι οι αγροτικοί δρόμοι της μελέτης του έργου, όπως αυτοί απεικονίζονται στα αποσπάσματα ορθοφωτοχαρτών που απέστειλε με τις συντεταγμένες ΕΓΣΑ’87, εξυπηρετούν την πρόσβαση σε

γεωργικές ή κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις καθώς και αγροτεμάχια κληρούχων, δ) το .../31.1.2019 υπηρεσιακό σημείωμα του Τμήματος Προσόδων και Περιουσίας του προς την Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών αυτού με τους συνημμένους τίτλους κυριότητας του προσφεύγοντος Δήμου, ήτοι τις αναφερόμενες σ' αυτό σχετικές αποφάσεις του Νομάρχη ή τις διαπιστωτικές πράξεις της Περιφέρειας περί μεταβίβασης της κυριότητας αγροτικών δρόμων που χαράχθηκαν στα αγροκτήματα, κατά τις αρχικές και συμπληρωματικές διανομές γαιών, ενώ αναφορικά με τους αγροτικούς δρόμους στη Δημοτική Κοινότητα υποβάλλονται συνημμένα: 1) πρόχειρο τοπογραφικό διάγραμμα των ζητούμενων αγροτικών δρόμων του αγροκτήματος, 2) τρία (3) πρόχειρα τοπογραφικά διαγράμματα με ΚΑΕΚ..... (διαπιστωτική πράξη-αποφ. Νομάρχη Ο.Τ.Α., μεταγραφή στο Υποθηκ/κειοστις 27.8.1999, τομ. ..., αριθμ. ..., ΚΑΕΚ..... και ΚΑΕΚ..... (διαπιστωτική πράξη-αποφ. Νομάρχη Ο.Τ.Α., μεταγραφή στο Υποθηκ/κειοστις 27.8.1999, τομ. ..., αριθμ. ...) με τα αντίστοιχα αποσπάσματα κτηματολογικού διαγράμματος ανάρτησης και τα αποσπάσματα κτηματολογικού πίνακα ανάρτησης. Επιπλέον, προς άρση των αμφιβολιών που διατυπώθηκαν με την προσβαλλόμενη Πράξη ως προς το ζήτημα εάν οι αγροτικοί δρόμοι της μελέτης συμπεριλαμβάνονται πράγματι στις προσκομισθείσες αποφάσεις Νομάρχη ή διαπιστωτικές πράξεις της Περιφέρειας, ο προσφεύγων ήδη προσκομίζει και επικαλείται το .../5806 και .../26.4.2022 μεταγενέστερο του ελέγχου έγγραφο του Τμήματος Τοπογραφίας, Εποικισμού & Αναδασμού της Περιφερειακής Ενότητας Με το έγγραφο αυτό βεβαιώνεται ότι οι περιλαμβανόμενοι στη σχετική μελέτη προς βελτίωση αγροτικοί δρόμοι, όπως αυτοί προσδιορίζονται λεπτομερώς σ' αυτό βάσει στοιχείων (αριθμοί τεμαχίων) που αποτυπώνουν τις ακριβείς θέσεις τους, έχουν μεταβιβαστεί κατά κυριότητα με τις αναφερόμενες στην εν λόγω βεβαίωση αποφάσεις Νομάρχη και τις

διαπιστωτικές πράξεις του Περιφερειάρχη, οι οποίες έχουν μεταγραφεί στο Υποθηκοφυλάκειο (βλ. τις σχετ. βεβαιώσεις μεταγραφής) και ήδη προσκομίζονται. Τέλος, ο προσφεύγων Δήμος προσκομίζει και το .../10.6.2022 έγγραφο του αναπληρωτή Προϊσταμένου της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών αυτού, στο οποίο αναφέρεται ότι μετά από σχετική διαβεβαίωση της αναδόχου για την κτηματογράφηση στην Π.Ε. εταιρείας (βλ. την .../10.6.2022 απάντησή της) δεν υπάρχουν αιτήσεις διόρθωσης κτηματολογικών στοιχείων, ούτε ενστάσεις στο στάδιο της προανάρτησης των κτηματολογικών πινάκων για τους αγροτικούς δρόμους της μελέτης του έργου, όπως αυτοί αποτυπώνονται στους χάρτες αρχικής διανομής του 1929 (για την Κοινότητα), 1928 (για την Κοινότητα), 1930 (για την Κοινότητα), και στο χάρτη αναδασμού του 1962 (για την Κοινότητα).

13. Με τα δεδομένα αυτά και μετά την επισκόπηση και τη συνδυαστική εκτίμηση όλων των στοιχείων του φακέλου καθώς και όσων ήδη προσκομίσθηκαν κατά τα ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι, όπως βάσιμα προβάλλεται με την υπό κρίση προσφυγή, οι υφιστάμενοι προς βελτίωση με το ελεγχόμενο έργο αγροτικοί δρόμοι, όπως αυτοί απεικονίζονται στα ανωτέρω αποσπάσματα ορθοφωτοχαρτών που απεστάλησαν στο αρμόδιο γραφείο κτηματογράφησης με συντεταγμένες ΕΓΣΑ'87 και στα αποσπάσματα προσωρινών κτηματολογικών διαγραμμάτων (για τη Δημοτική Κοινότητα), και περιγράφονται στην .../2018 μελέτη του έργου, ανήκουν ως κοινόχρηστες εκτάσεις στην πλήρη κυριότητα του προσφεύγοντος Δήμου, όπως τούτο αποδεικνύεται με τους προσκομισθέντες τίτλους ιδιοκτησίας, οι οποίοι έχουν μεταγραφεί νομίμως στο Υποθηκοφυλάκειο [ήτοι: 1) για τους αγροτικούς δρόμους που αφορούν στο αγρόκτημα έχουν εκδοθεί και εξακολουθούν να ισχύουν οι (μεταγρ. στο Υποθ/κειο στις 27.8.1999, τομ. ..., αριθμ. ..., βλ. σχετ. και την απόφαση του Νομάρχη, η οποία, όμως, ουδεμία μεταβολή επιφέρει στην προηγούμενη απόφαση αυτού, μη χρήζουσα, ως εκ τούτου, μεταγραφής), (μεταγρ. στο

Υποθ/κειο ..., τομ. ..., αριθμ. μετ. ...), (μεταγρ. στο Υποθ/κειο στις 17.9.2010, τομ. ..., αριθμ. ...) αποφάσεις του Νομάρχη περί μεταβίβασης νομής και κυριότητας, μεταξύ άλλων κοινόχρηστων χώρων, και των επίμαχων αγροτικών δρόμων, 2) για τον αγροτικό δρόμο που αφορά στο αγρόκτημα έχει εκδοθεί και εξακολουθεί να ισχύει η απόφαση του Νομάρχη περί μεταβίβασης νομής και κυριότητας όπως διορθώθηκε με την, όμοια (μεταγρ. στο Υποθ/κειο στις 28.1.2020, τομ. ..., αριθμ. ...), 3) για τους αγροτικούς δρόμους που αφορούν στο αγρόκτημα έχει εκδοθεί και εξακολουθεί να ισχύει η .../19.12.2018 Διαπιστωτική Πράξη του Περ. Συμβούλου περί μεταβίβασης νομής και κυριότητας στο Δήμο (μεταγρ. στο Υποθ/κειο στις 26.2.2019, τομ. ..., αριθμ. ...), 4) για τον αγροτικό δρόμο που αφορά στο αγρόκτημα, έχει εκδοθεί και εξακολουθεί να ισχύει η .../15.5.2019 Διαπιστωτική Πράξη του Περιφερειάρχη περί μεταβίβασης κυριότητας, μεταξύ άλλων, και του αγροτικού δρόμου της μελέτης (μεταγρ. στο Υποθ/κειο στις 9.10.2019, τομ. ..., αριθμ. ...)]. Συνεπώς, ουδεμία αμφισβήτηση ή άλλη αμφιβολία καταλείπεται αναφορικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των περιλαμβανόμενων στη σχετική μελέτη του έργου αγροτικών δρόμων, η οποία ως προς συγκεκριμένο θέμα παρίσταται πλήρης και σαφής. Το γεγονός δε ότι για κάποιους αγροτικούς δρόμους της μελέτης (Δ.Κ.) δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η εγγραφή τους στο Κτηματολόγιο, δεν έχουν οριστικοποιηθεί οι κτηματολογικοί πίνακες και η σχετική διαδικασία κτηματογράφησης βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, ουδεμία επιρροή ασκεί στην προκειμένη υπόθεση και δεν αναιρεί το δικαίωμα του προσφεύγοντος ως κυρίου των ανωτέρω κοινόχρηστων χώρων να προβεί στη βελτίωσή τους χάριν εξυπηρέτησης και αναβάθμισης των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σ' αυτές, δοθέντος ότι η κτηματογράφηση μίας περιοχής αποσκοπεί στη συλλογή, επεξεργασία και καταγραφή των υφιστάμενων εμπράγματων και άλλων σχετικών εγγραπτών

δικαιωμάτων που έχουν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και στη σύνδεση των δικαιωμάτων αυτών με συγκεκριμένα ακίνητα και δεν δημιουργεί γι' αυτά τίτλους κυριότητας άλλους από αυτούς που ήδη αποδεικνύεται ότι υπάρχουν. Επομένως, δεν συντρέχει η διαπιστωθείσα με την προσβαλλόμενη Πράξη πρώτη πλημμέλεια και ο σχετικός λόγος της προσφυγής ανάκλησης πρέπει να γίνει δεκτός.

14. Αναφορικά με τον δεύτερο διακωλυτικό της υπογραφής της σύμβασης λόγο, ο προσφεύγων προβάλλει ότι το από 5.1.2022 πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας του Πρωτοδικείου καθώς και η από 10/12.1.2022 ένορκη βεβαίωση ενώπιον της Ειρηνοδίκη έχουν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 12 εδαφ. (α) και (β) του άρθρου 80 του ν. 4412/2016 τρίμηνη διάρκεια με συνέπεια ως εκ του χρόνου έκδοσής τους να βρίσκονται εν ισχύ κατά τον επίμαχο χρόνο της υποβολής τους μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά κατακύρωσης, ήτοι την 18.1.2022. Περαιτέρω, ως προς την από 17.1.2022 εκτύπωση της καρτέλας "Στοιχεία Μητρώου/Επιχείρησης" από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ επικαλείται και προσκομίζει νέα μεταγενέστερη εκτύπωση αυτής με ημερομηνία 21.1.2022, προβάλλοντας ότι από τον συνδυασμό των δύο ως άνω εκτυπώσεων αποδεικνύεται ότι δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό της ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού κατά την 18.1.2022 κρίσιμη ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

15. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με τις προεκτεθείσες διατάξεις του νόμου και της διακήρυξης (σκ. 10,11), το Δικαστήριο κρίνει ότι ως προς το επικαλούμενο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας του Πρωτοδικείου και την σχετική ένορκη βεβαίωση ενώπιον της Ειρηνοδίκη ο σχετικός λόγος ανάκλησης είναι βάσιμος, καθόσον, σύμφωνα με τις επικαλούμενες ως άνω διατάξεις του ν. 4412/2016, και τα δύο προαναφερόμενα δικαιολογητικά έγγραφα έχουν τρίμηνη διάρκεια από την έκδοση ή τη σύνταξή τους (5.1.2022 και 12.1.2022, αντίστοιχα) με αποτέλεσμα κατά την ημέρα της υποβολής τους (στις 18.1.2022) να βρίσκονται εν ισχύ, η δε περί του αντιθέτου κρίση της προσβαλλόμενης πράξης παρίσταται εσφαλμένη. Εξάλλου, αναφορικά με την από 17.1.2022 εκτύπωση της καρτέλας της προσωρινής αναδόχου εταιρείας "Στοιχεία Μητρώου/Επιχείρησης" από

την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΑΑΔΕ, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη α) ότι για το εν λόγω δικαιολογητικό δεν ορίζεται από το νόμο ή τη διακήρυξη συγκεκριμένος χρόνος ισχύος, β) το γεγονός ότι η αναθέτουσα Αρχή, βάσει της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 23.2. εδαφ. γ' της διακήρυξης (σκ.11) μπορούσε και αυτεπαγγέλτως, εφόσον είχε αμφιβολίες, να αναζητήσει μέσω του επίσημου διαδικτυακού τόπου της ΑΑΔΕ (www.aade.gr) τις πληροφορίες σχετικά με την αναστολή ή μη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της προσωρινής αναδόχου, πληροφορίες οι οποίες είναι δεκτικές άμεσης και απευθείας πρόσβασης από την ίδια μέσω των κωδικών TAXISnet που διαθέτει, χωρίς να απαιτούνται ούτε τυχόν ειδικοί κωδικοί που κατέχει μόνο ο οικονομικός φορέας ή την εκ μέρους του παροχή κάποιου ειδικού συνδέσμου, ούτε οιαδήποτε εν γένει πληροφορία, πέραν του Α.Φ.Μ. αυτής και της επωνυμίας της, στοιχεία που ήταν ήδη γνωστά στην αναθέτουσα Αρχή ήδη με την υποβολή της προσφοράς της (βλ. σχετ. τις τελικές δηλώσεις της προσωρινής αναδόχου στο μέρος VI του ΕΕΕΣ καθώς και τις αναρτημένες πληροφορίες στην αρχική σελίδα της ΑΑΔΕ, όσο και από τις απαντήσεις της στην επιλογή συχνές ερωτήσεις – απαντήσεις), γ) τη μικρή χρονική απόκλιση που έχει η υποβληθείσα εκτύπωση (17.1.2022) σε σχέση με την ημερομηνία υποβολής των προσφορών (18.1.2022) και τέλος, δ) ότι ήδη με την προσκομισθείσα από 21.1.2022 εκτύπωση αποδεικνύεται ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο η προσωρινή ανάδοχος εταιρεία ήταν ενεργή, κρίνει ότι η εντοπισθείσα στο εν λόγω δικαιολογητικό πλημμέλεια είναι επουσιώδης και μη δυνάμενη να ασκήσει επιρροή στη νομιμότητα της ελεγχόμενης διαδικασίας ανάθεσης. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος της προσφυγής ανάκλησης πρέπει να γίνει δεκτός ως ουσία βάσιμος.

16. Μετά από όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, πρέπει η κρινόμενη προσφυγή να γίνει δεκτή και να ανακληθεί η προσβαλλόμενη Πράξη, περαιτέρω δε να γίνει δεκτό ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης ανάμεσα στον προσφεύγοντα και την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «... ..».

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την από 13.5.2022 (ΑΒΔ) προσφυγή ανάκλησης .

Ανακαλεί την Πράξη του αναπληρωτή Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα

Αποφαίνεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του ελεγχόμενου σχεδίου σύμβασης με αντικείμενο την εκτέλεση του έργου «Βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις» με συμβαλλόμενα μέρη τον προσφεύγοντα Δήμο και την εταιρεία με την επωνυμία «.....», το οποίο (σχέδιο) επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 14 Ιουνίου 2022

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΩΣΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΣΠΑΤΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου (6° ΔΙΑΚΟΠΩΝ) στις 8 Αυγούστου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ